

**320. TÉMASZÁMÚ NEMZETKÖZI KÖNYVVIZSGÁLATI
STANDARD**
**LÉNYEGESSÉG A KÖNYVVIZSGÁLAT TERVEZÉSÉBEN
ÉS VÉGREHAJTÁSÁBAN**

(Hatályos a 2009. december 15-én vagy azt követően kezdődő időszakokra
vonatkozó
pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatára.)

TARTALOM

	Bekezdés
Bevezetés	
A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard hatóköre	1
Lényegesség a könyvvizsgálat összefüggésében	2–6
Hatálybalépés napja	7
Cél	8
Fogalom	9
Követelmények	
A lényegesség és a végrehajtási lényegesség meghatározása a könyvvizsgálat tervezésekor	10–11
Módosítás a könyvvizsgálat előrehaladtával	12–13
Dokumentálás	14
Alkalmazási és egyéb magyarázó anyagok	
A lényegesség és a könyvvizsgálati kockázat	A1
Lényegesség a könyvvizsgálat összefüggésében	A2
A lényegesség és a végrehajtási lényegesség meghatározása a könyvvizsgálat tervezésekor	A3–A13
Módosítás a könyvvizsgálat előrehaladtával	A14

A 320. témaszámú, „*Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában*” című nemzetközi könyvvizsgálati standard a 200. témaszámú, „*A független könyvvizsgáló átfogó céljai és a könyvvizsgálatnak a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban történő végrehajtása*” című nemzetközi könyvvizsgálati standarddal összefüggésben értelmezendő.

Az International Federation of Accountants (IFAC) által 2016 decemberében angol nyelven kiadott, az International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) jelen *Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában* standardjét a Magyar Könyvvizsgálói Kamara fordította magyarra 2018 májusában és annak reprodukálása az IFAC engedélyével történt. A *Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában* standard fordításának folyamatát az IFAC áttekintette és a fordítás „*Az IFAC által kiadott standardok fordítására és másolására vonatkozó politika*” című irányelvének megfelelően történt. A *Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában* standard jóváhagyott szövege az IFAC által angol nyelven kiadott szöveg.

A Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában standard angol nyelvű szövege © 2016 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

Lényegesség a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában standard magyar nyelvű szövege © 2018 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

Eredeti cím: *Materiality in Planning and Performing an Audit* ISBN: 978-1-60815-318-3

Bevezetés

A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard hatóköre

1. A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard a könyvvizsgáló azon felelősségével foglalkozik, hogy a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának tervezése és végrehajtása során a lényegesség fogalmát alkalmazza. A 450. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard¹ ismerteti, hogy a könyvvizsgáló hogyan alkalmazza a lényegességet az azonosított hibás állítások könyvvizsgálatra és a nem helyesbített hibás állítások - ha vannak ilyenek - pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásának értékelése során.

Lényegesség a könyvvizsgálat összefüggésében

2. A pénzügyi beszámolási keretelvek gyakran tárgyalják a lényegesség fogalmát a pénzügyi kimutatások elkészítésének és prezentálásának összefüggésében. Bár lehet, hogy a pénzügyi beszámolási keretelvek különböző vonatkozásokban tárgyalják a lényegességet, általában az alábbiakat ismertetik:
 - A hibás állítások – beleértve a kihagyásokat is – akkor minősülnek lényegesnek, ha azok önmagukban vagy együttesen, – ésszerű várakozások szerint – befolyásolhatják a felhasználók pénzügyi kimutatások alapján hozott gazdasági döntéseit.
 - A lényegesség megítélése az adott körülmények fényében történik, és arra a hibás állítás nagysága vagy jellege, vagy a kettő kombinációja van hatással; és
 - A pénzügyi kimutatások felhasználói számára lényeges kérdések megítélése a felhasználók csoportként vett, közös pénzügyi információ-igényének figyelembevétele alapján történik.² Nem veszik figyelembe hibás állításoknak konkrét egyéni felhasználókra gyakorolt lehetséges hatását, akiknek igényei nagyon különfélék lehetnek.
3. Az ilyen leírás, ha szerepel a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvekben, hivatkozási alapot teremt a könyvvizsgáló számára a könyvvizsgálatra vonatkozó lényegesség meghatározása során. Ha a vonatkozó pénzügyi

¹ 450. témaszámú, „A könyvvizsgálat során azonosított hibás állítások értékelése” című nemzetközi könyvvizsgálati standard

² Például a Nemzetközi Számviteli Standard Testület által 2001 áprilisában elfogadott „Keretelvek a pénzügyi kimutatások elkészítésére és bemutatására” jelzi, hogy egy profitorientált gazdálkodó egység esetében, mivel a befektetők biztosítják a kockázati tőkét a vállalkozás számára, az ő igényeiknek megfelelő pénzügyi kimutatások meg fognak felelni a többi felhasználó legtöbb olyan igényének is, amelyet a pénzügyi kimutatások kielégíthetnek.

beszámolási keretelvek nem tárgyalják a lényegesség fogalmát, ezt a hivatkozási alapot a 2. bekezdésben hivatkozott jellemzők teremtik meg a könyvvizsgáló számára.

4. A lényegesség könyvvizsgáló általi meghatározása szakmai megítélés kérdése, és hatással van rá az, hogy a könyvvizsgáló hogyan érzékeli a pénzügyi kimutatások felhasználóinak pénzügyi információ iránti igényét. Ebben az összefüggésben ésszerű, ha a könyvvizsgáló az alábbiakat feltételezi a felhasználókról:
 - (a) az üzletről, a gazdasági tevékenységekről és a számvitelről elvárható tudással bírnak, és elvárható gondossággal készek tanulmányozni a pénzügyi kimutatásokban szereplő információt;
 - (b) tudják, hogy a pénzügyi kimutatásokat lényegességi szintekhez viszonyítva készítik, prezentálják és könyvvizsgálják;
 - (c) elismerik az összegek értékelésében a becslések használata, a megítélés és a jövőbeni események figyelembevétele alapján rejlő bizonytalanságokat; és
 - (d) a pénzügyi kimutatásokban szereplő információk alapján ésszerű gazdasági döntéseket hoznak.
5. A lényegesség fogalmát a könyvvizsgáló alkalmazza mind a könyvvizsgálat tervezésekor, mind annak végrehajtásakor, továbbá az azonosított hibás állítások könyvvizsgálatra, és a nem helyesbített hibás állítások – ha vannak ilyenek – pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásának értékelésekor, valamint a könyvvizsgálói jelentésben szereplő vélemény kialakításakor. (Hiv.: A1. bekezdés)
6. A könyvvizsgálat tervezésekor a könyvvizsgáló megítéléseket alkalmaz a hibás állításokról, amelyek lényegesnek minősülnek majd. Ezek a megítélések az alábbiakhoz szolgálnak alapul:
 - (a) a kockázatbecslési eljárások jellegének, ütemezésének és terjedelmének meghatározása;
 - (b) a lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és becslése; és
 - (c) a további könyvvizsgálati eljárások jellegének, ütemezésének és terjedelmének meghatározása.

A könyvvizsgálat tervezése során meghatározott lényegesség nem szükségszerűen egy olyan összeget állapít meg, amely alatt a nem helyesbített hibás állításokat, önmagukban vagy összességükben, minden esetben nem lényegesnek fogják értékelni. Lehet, hogy a könyvvizsgáló bizonyos hibás állításokhoz kapcsolódó körülmények miatt lényegesnek értékeli azokat, még akkor is, ha azok lényegesség alattiak. Nem kivitelezhető úgy megtervezni a könyvvizsgálati eljárásokat, hogy feltárjanak minden hibás állítást, amelyek

kizárólag a jellegük miatt lehetnének lényegesek. A közzétételekben lévő potenciális hibás állítások jellegének figyelembevétele azonban releváns a lényeges hibás állítás kockázatainak kezelését célzó könyvvizsgálati eljárások megtervezése szempontjából.³ Emellett az összes nem helyesbített hibás állítás pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásának értékelésekor a könyvvizsgáló nemcsak a nem helyesbített hibás állítások nagyságát veszi figyelembe, hanem azok jellegét és felmerülésük konkrét körülményeit is.⁴ (Hiv.: A2. bekezdés)

Hatálybalépés napja

7. A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard a 2009. december 15-én vagy azt követően kezdődő időszakokra vonatkozó pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatára hatályos.

Cél

8. A könyvvizsgáló célja, hogy a lényegesség fogalmát a könyvvizsgálat tervezése és végrehajtása során megfelelően alkalmazza.

Fogalom

9. A nemzetközi könyvvizsgálati standardok alkalmazásában a végrehajtási lényegesség a könyvvizsgáló által a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességtől alacsonyabban megállapított összeget vagy összegeket jelenti, annak érdekében, hogy megfelelően alacsony szintre csökkentse annak valószínűségét, hogy a nem helyesbített és a fel nem tárt hibás állítások összessége meghaladja a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet. Ha releváns, a végrehajtási lényegesség a könyvvizsgáló által a sajátos ügyletcsoportokra, számlaegegenlekekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szinttől vagy szintektől alacsonyabban megállapított összeget vagy összegeket is jelenti.

Követelmények

A lényegesség és a végrehajtási lényegesség meghatározása a könyvvizsgálat tervezésekor

10. Az átfogó könyvvizsgálati stratégia kialakításakor a könyvvizsgálónak meg kell határoznia a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet. Ha a

³ Lásd 315. témaszámú, „A lényeges hibás állítás kockázatának azonosítása és felmérése a gazdálkodó egység és környezetének megismerésén keresztül” című (felülvizsgált) nemzetközi könyvvizsgálati standard A134–A135. bekezdések

⁴ 450. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard A21. bekezdés

gazdálkodó egység egyedi körülményei között van egy vagy több olyan sajátos ügyletsoport, számlaegyenleg vagy közzététel, amelyek esetében a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességtől alacsonyabb összegű hibás állítások – ésszerű várakozások szerint – befolyásolhatják a felhasználók pénzügyi kimutatások alapján hozott gazdasági döntéseit, a könyvvizsgálónak az ezen sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre alkalmazandó lényegességi szintet vagy szinteket is meg kell határoznia. (Hiv.: A3–A12. bekezdések)

11. A könyvvizsgálónak a végrehajtási lényegességet annak céljából kell meghatároznia, hogy felbecsülje a lényeges hibás állítás kockázatait, és meghatározza a további könyvvizsgálati eljárások jellegét, ütemezését és terjedelmét. (Hiv.: A13. bekezdés)

Módosítás a könyvvizsgálat előrehaladtával

12. A könyvvizsgálónak módosítania kell a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet (és ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szintet vagy szinteket) abban az esetben, ha a könyvvizsgálat során olyan információ jut tudomására, amely arra készítette volna a könyvvizsgálót, hogy eredetileg egy eltérő összeget (vagy összegeket) határozzon meg. (Hiv.: A14. bekezdés)
13. Ha a könyvvizsgáló arra a következtetésre jut, hogy a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozóan az eredetileg meghatározottól alacsonyabb lényegesség (és ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozóan a kezdetben meghatározottól alacsonyabb lényegességi szint vagy szintek) a megfelelő, a könyvvizsgálónak meg kell határoznia azt, hogy szükséges-e módosítani a végrehajtási lényegességet, és hogy a további könyvvizsgálati eljárások jellege, ütemezése és terjedelme továbbra is megfelelő-e.

Dokumentálás

14. A könyvvizsgálónak a könyvvizsgálati dokumentációba bele kell foglalnia az alábbi összegeket és a meghatározásuk során figyelembe vett tényezőket:⁵
 - (a) a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség (lásd 10. bekezdés);
 - (b) ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szint vagy szintek (lásd 10. bekezdés);

⁵ 230. témaszámú, „Könyvvizsgálati dokumentáció” című nemzetközi könyvvizsgálati standard 8–11. és A6. bekezdések

- (c) a végrehajtási lényegesség (lásd 11. bekezdés); és
- (d) az (a)–(c) pontok bármely módosítása a könyvvizsgálat előrehaladtával (lásd a 12–13. bekezdést).

Alkalmazási és egyéb magyarázó anyagok

Lényegesség és könyvvizsgálati kockázat (Hiv.: 5. bekezdés)

A1. A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során a könyvvizsgáló átfogó célja, hogy kellő bizonyosságot szerezzen arról, hogy a pénzügyi kimutatások egészében véve nem tartalmaznak akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, ezáltal lehetővé téve a könyvvizsgáló számára arra vonatkozó vélemény kibocsátását, hogy a pénzügyi kimutatásokat minden lényeges szempontból a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvekkel összhangban készítették-e el; valamint hogy a könyvvizsgáló megállapításaival összhangban készítsen jelentést a pénzügyi kimutatásokról és kommunikáljon a nemzetközi könyvvizsgálati standardok követelményei szerint.⁶ A könyvvizsgáló elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzésével szerez kellő bizonyosságot annak érdekében, hogy a könyvvizsgálati kockázatot elfogadhatóan alacsony szintre csökkentse.⁷ A könyvvizsgálati kockázat annak kockázatát jelenti, hogy a könyvvizsgáló nem megfelelő könyvvizsgálói véleményt bocsát ki, ha a pénzügyi kimutatások lényeges hibás állításokat tartalmaznak. A könyvvizsgálati kockázat a lényeges hibás állítás kockázatainak és a feltárási kockázatnak a függvénye.⁸ A lényegességet és a könyvvizsgálati kockázatot a könyvvizsgálat egésze alatt, különösen az alábbiak során veszik figyelembe:

- (a) a lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése során;⁹
- (b) a további könyvvizsgálati eljárások jellegének, ütemezésének és terjedelmének meghatározása során;¹⁰ és

⁶ 200. témaszámú, „A független könyvvizsgáló átfogó céljai és a könyvvizsgálatnak a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban történő végrehajtása” című nemzetközi könyvvizsgálati standard 11. bekezdés

⁷ 200. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard 17. bekezdés

⁸ 200. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard 13. bekezdés (c) pont

⁹ 315. témaszámú (felülvizsgált) nemzetközi könyvvizsgálati standard

¹⁰ 330. témaszámú, „A könyvvizsgáló válaszai a becsült kockázatokra” című nemzetközi könyvvizsgálati standard

- (c) a nem helyesbített hibás állítások, ha vannak ilyenek, pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásának értékelése során,¹¹ valamint a könyvvizsgálói jelentésben szereplő vélemény kialakítása során.¹²

Lényegesség a könyvvizsgálat összefüggésében (Hiv.: 6. bekezdés)

A2. A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése¹³ magában foglalja szakmai megítélés alkalmazását azoknak az ügyletszortoknak, számlaegyenlegeknek és közzétételeknek, beleértve a minőségi közzétételeket, az azonosítása céljából, amelyeknek a hibás állítása lényeges lehetne (azaz általában a hibás állítások lényegesnek minősülnek, ha észszerű várakozások alapján befolyásolhatnák a felhasználóknak a pénzügyi kimutatások egésze alapján hozott gazdasági döntéseit). Annak mérlegelésekor, hogy a minőségi közzétételekben lévő hibás állítások lehetnének-e lényegesek, a könyvvizsgáló olyan releváns tényezőket azonosíthat, mint:

- A gazdálkodó egység adott időszakra vonatkozó körülményei (például lehet, hogy a gazdálkodó egység jelentős üzleti kombinációt hajtott végre az időszak alatt).
- A vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek, beleértve azok változásait (például egy új pénzügyi beszámolási standard lehet, hogy új minőségi közzétételeket ír elő, amelyek jelentősek a gazdálkodó egység szempontjából).
- Minőségi közzétételek, amelyek a gazdálkodó egység jellege miatt fontosak a pénzügyi kimutatások felhasználói számára (például a likviditási kockázatra vonatkozó közzétételek fontosak lehetnek a pénzügyi kimutatások felhasználói számára egy pénzügyi intézmény esetében).

A lényegesség és a végrehajtási lényegesség meghatározása a könyvvizsgálat tervezésekor

Állami szektorban működő gazdálkodó egységekre jellemző szempontok (Hiv.: 10. bekezdés)

- A3. Állami szektorbeli gazdálkodó egység esetén gyakran a törvényhozók és a szabályozók a gazdálkodó egység pénzügyi kimutatásainak elsődleges

¹¹ 450. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálói standard

¹² 700. témaszámú, „A pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény kialakítása és jelentéskészítés” című (felülvizsgált) nemzetközi könyvvizsgálói standard

¹³ A 315. témaszámú (felülvizsgált) nemzetközi könyvvizsgálói standard 25. bekezdése előírja a könyvvizsgáló számára a lényeges hibás állítás kockázatának a pénzügyi kimutatások és az állítások szintjén való azonosítását és becslését.

felhasználói. Továbbá lehet, hogy a pénzügyi kimutatásokat a gazdasági döntésektől eltérő döntések meghozatala érdekében használják fel. A pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség (és ha releváns, a sajátos ügyletcsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szint vagy szintek) meghatározását ezért az állami szektorbeli gazdálkodó egység pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálata során a jogszabályok, szabályozások vagy más autoritás, állami szektorbeli programokkal kapcsolatban pedig a törvényhozók és a nyilvánosság pénzügyiinformáció-igénye befolyásolja.

Viszonyítási alapok alkalmazása a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség meghatározása során (Hiv.: 10. bekezdés)

- A4. A lényegesség meghatározása magában foglalja a szakmai megítélés gyakorlását. A pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség meghatározása során kiindulópontként gyakran alkalmazzák a választott viszonyítási alap egy bizonyos százalékát. A megfelelő viszonyítási alap azonosítására az alábbi tényezők lehetnek hatással:
- a pénzügyi kimutatások elemei (például eszközök, kötelezettségek, saját tőke, bevételek, ráfordítások);
 - az, hogy vannak-e olyan tételek, amelyekre az adott gazdálkodó egység pénzügyi kimutatásai felhasználóinak figyelme általában irányul (például a pénzügyi teljesítmény értékelése céljából lehet, hogy a felhasználók a nyereségre, a bevételekre vagy a nettó eszközökre koncentrálnak);
 - a gazdálkodó egység jellege, az, hogy hol tart a gazdálkodó egység az életciklusában és az az iparági és gazdasági környezet, amelyben a gazdálkodó egység működik;
 - a gazdálkodó egység tulajdonosi szerkezete és finanszírozásának módja (például ha egy gazdálkodó egységet saját tőke helyett kizárólag külső forrásból finanszíroznak, a felhasználók nagyobb hangsúlyt helyezhetnek az eszközökre és az azokkal kapcsolatos jogi igényekre, mint a gazdálkodó egység eredményére); és
 - a viszonyítási alap relatív volatilitása.
- A5. A gazdálkodó egység körülményeitől függően megfelelő viszonyítási alapok lehetnek a kimutatott jövedelem kategóriái, mint például az adózás előtti nyereség, az összes bevétel, a bruttó nyereség és az összes ráfordítás, az összes saját tőke vagy a nettó eszközérték. A folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyereséget gyakran használják a nyereségorientált gazdálkodó egységeknél. Ha a folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyereség volatilis, megfelelőbbek lehetnek más viszonyítási alapok, mint például a bruttó nyereség vagy az összes bevétel.

- A6. A választott viszonyítási alpra vonatkozóan a releváns pénzügyi adatok rendszerint az előző időszakok pénzügyi eredményeit és pénzügyi helyzetét, az időszak eddig eltelt részének pénzügyi eredményeit és pénzügyi helyzetét, a tárgyidőszak pénzügyi terveit vagy előrejelzéseit foglalják magukban, a gazdálkodó egység körülményeiben bekövetkezett jelentős változásoknak (például egy jelentős üzleti tevékenység megszerzésének) és azon iparág vagy gazdasági környezet feltételeiben bekövetkezett releváns változásoknak megfelelően módosítva, amelyben a gazdálkodó egység működik. Például amikor kiindulópontként a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet egy adott gazdálkodó egységre a folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyereség százalékos aránya alapján határozzák meg, az ezen nyereség kivételes csökkenését vagy növekedését előidéző körülmények arra a következtetésre vezethetik a könyvvizsgálót, hogy a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet megfelelőbben meg lehet határozni a múltbeli eredményeken alapuló, folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti normalizált nyereségadat felhasználásával.
- A7. A lényegesség azokra a pénzügyi kimutatásokra vonatkozik, amelyekről a könyvvizsgáló jelentést készít. Azokban az esetekben, amikor a pénzügyi kimutatásokat tizenkét hónapnál hosszabb vagy rövidebb pénzügyi beszámolási időszakra készítik, ahogyan ez előfordulhat új gazdálkodó egység vagy a pénzügyi beszámolási időszak változása esetén, a lényegesség azokra a pénzügyi kimutatásokra vonatkozik, amelyeket erre a pénzügyi beszámolási időszakra készítettek.
- A8. A választott viszonyítási alpra vonatkoztatandó százalékos arány meghatározása szakmai megítélés alapján történik. Kapcsolat van a százalékos arány és a választott viszonyítási alap között, oly módon, hogy a folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyereségre vonatkoztatott százalékos arány rendszerint magasabb lesz, mint az összes bevételre vonatkoztatott százalékos arány. Például lehet, hogy a könyvvizsgáló a folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyereség öt százalékát tekinti megfelelőnek egy termelőiparban működő nyereségorientált gazdálkodó egység esetén, míg nonprofit gazdálkodó egység esetén lehet, hogy az összes bevétel vagy az összes ráfordítás egy százalékát tartja megfelelőnek. Az adott körülmények között ugyanakkor lehet, hogy alacsonyabb vagy magasabb százalékos arányok tekinthetők megfelelőnek.

Kisebb gazdálkodó egységekre jellemző szempontok

- A9. Ha egy gazdálkodó egység folytatódó tevékenységekből származó adózás előtti nyeresége következetesen névleges, ahogyan ez esetleg előfordulhat tulajdonos által vezetett vállalkozás esetén, ahol a tulajdonos az adózás előtti nyereség nagy részét javadalmazás formájában felveszi, relevánsabb lehet egy olyan viszonyítási alap, mint a javadalmazás és adózás előtti nyereség.

Állami szektorban működő gazdálkodó egységekre jellemző szempontok

A10. Állami szektorbeli gazdálkodó egység könyvvizsgálata során a programtevékenységekre vonatkozóan az összköltség vagy a nettó költség (a bevételekkel csökkentett ráfordítások vagy a befolyt összegekkel csökkentett kiadások) lehet megfelelő viszonyítási alap. Azokban az esetekben, amikor egy állami szektorbeli gazdálkodó egység közvagyonot kezel, az eszközök megfelelő viszonyítási alapként szolgálhatnak.

Sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szint vagy szintek (Hiv.: 10. bekezdés)

A11. Az alábbi tényezők jelezhetik olyan – egy vagy több – sajátos ügyletsoport, számlaegyenleg vagy közzététel létezését, amelyek esetében a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet el nem érő összegű hibás állítások – ésszerű várakozások szerint – befolyásolhatják a felhasználók pénzügyi kimutatások alapján hozott gazdasági döntéseit:

- Az, hogy jogszabály, szabályozás vagy a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek hatással vannak-e a felhasználók bizonyos tételek (például a kapcsolt felek közötti ügyletek, a vezetés és az irányítással megbízott személyek javadalmazása, valamint a magas becslési bizonytalanságú, valós értékre vonatkozó számviteli becslésekre vonatkozó érzékenységi elemzések) értékelését vagy közzétételét illető elvárásaira.
- Az azon ipárral kapcsolatos kulcsfontosságú közzétételek, amelyben a gazdálkodó egység működik (például gyógyszeripari társaság esetén a kutatási és fejlesztési költségek).
- Az, hogy irányul-e figyelem a gazdálkodó egység üzleti tevékenységének olyan sajátos aspektusára, amelyet a pénzügyi kimutatásokban elkülönülten tesznek közzé (például szegmensekre vagy egy jelentős üzleti kombinációra vonatkozó közzétételek).

A12. Annak mérlegelése során, hogy a gazdálkodó egység egyedi körülményei között léteznek-e ilyen ügyletsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek, a könyvvizsgáló számára hasznos lehet az, ha megismeri az irányítással megbízott személyek és a vezetés véleményeit és elvárásait.

Végrehajtási lényegesség (Hiv.: 11. bekezdés)

A13. A könyvvizsgálatnak kizárólag az önmagukban lényeges hibás állítások feltárására irányuló tervezése nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy az önmagukban nem lényeges hibás állítások összessége miatt a pénzügyi kimutatások lényeges hibás állításokat tartalmazhatnak, és nem biztosít ráhagyást az esetleg fel nem tárt hibás állításokra. A végrehajtási lényegességet (amely a definíció szerint egy vagy több összeg) annak érdekében állapítják

meg, hogy megfelelően alacsony szintre csökkentse annak valószínűségét, hogy a pénzügyi kimutatásokban szereplő nem helyesbített és fel nem tárt hibás állítások összessége meghaladja a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet. Ehhez hasonlóan, a sajátos ügyletsoportra, számlaegyenlegre vagy közzétételre meghatározott lényegességi szinttel kapcsolatos végrehajtási lényegességet annak érdekében állapítják meg, hogy megfelelően alacsony szintre csökkentse annak valószínűségét, hogy ezen sajátos ügyletsoportban, számlaegyenlegben vagy közzétételben a nem helyesbített és a fel nem tárt hibás állítások összessége meghaladja az ezen sajátos ügyletsoportra, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó lényegességi szintet. A végrehajtási lényegesség meghatározása nem egy egyszerű mechanikus számítás és magában foglalja a szakmai megítélés gyakorlását. A végrehajtási lényegesség meghatározására hatással vannak a könyvvizsgáló által a gazdálkodó egységről szerzett ismeretek, amelyeket a kockázatbecslési eljárások végrehajtása során aktualizál; valamint a korábbi könyvvizsgálatok során azonosított hibás állítások jellege és terjedelme és ezáltal a könyvvizsgáló tárgyidőszaki hibás állításokra vonatkozó várakozásai.

Módosítás a könyvvizsgálat előrehaladtával (Hiv.: 12. bekezdés)

- A14. A pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet (és ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szintet vagy szinteket) lehet, hogy módosítani szükséges a körülményekben a könyvvizsgálat alatt bekövetkezett változások (például a gazdálkodó egység üzleti tevékenysége jelentős részének elidegenítésére vonatkozó döntés), új információ vagy a könyvvizsgáló gazdálkodó egységről és annak tevékenységeiről szerzett ismereteinek a további könyvvizsgálati eljárások végrehajtásának eredményeként bekövetkező változása miatt. Például ha a könyvvizsgálat során úgy tűnik, hogy a tényleges pénzügyi eredmények valószínűleg lényegesen eltérnek azoktól az előre jelzett, időszak végi pénzügyi eredményektől, amelyeket a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség meghatározása érdekében eredetileg használtak, a könyvvizsgáló ezt a lényegességet módosítja.